

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ - ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

Προλογικό Σημείωμα	7
Συντομογραφίες	15
Κληρονομικό Δίκαιο (Πηγές-Βασικές αρχές)	
Κληρονομικό Δίκαιο	19
Πηγές του Κληρονομικού Δικαίου	19
Βασικές αρχές (ή κύρια χαρακτηριστικά) του ΚληρΔ	19
Κληρονομική διαδοχή	20
Κληρονομικό δικαίωμα	20
Προστασία του κληρονομικού δικαιώματος	21
Πιστοποίηση του κληρονομικού δικαιώματος	21
Κληρονόμος	22
Καταπιστευματοδόχος	22
Κληροδόχος	22
Τρόπος	23
Κτήση και απώλεια της κληρονομίας	23
Απώλεια της κληρονομίας	24
Τα είδη της κληρονομικής διαδοχής (οι λόγοι επαγωγής)	24
Διαδοχή από διαθήκη	24
Χαρακτηριστικά διαθήκης	24
Είδη διαθηκών	24
Περιεχόμενο της διαθήκης	25
Η ερμηνεία των διαθηκών (ΑΚ 173) και οι ειδικοί ερμηνευτικοί κανόνες	26
Άκυρες και ακυρώσιμες διαθήκες - Επισκόπηση	28
Η ακυρότητα των διαθηκών	28

Η ακυρωσία των διαθηκών	29
Λόγοι ακύρωσης των διαθηκών (ΑΚ 1782-1788, 140 επ.)	29
Δικαιούχος – Ενεργητική-Παθητική νομιμοποίηση	29
Εκτελεστής διαθήκης (ΑΚ 2017-2031)	30
Εξ αδιαθέτου διαδοχή (ΑΚ 1813-1824)	31
Αναγκαστική διαδοχή (ΑΚ 1825-1845)	32
Αναγκαίοι κληρονόμοι ή νόμιμοι μεριδούχοι (ΑΚ 1825 § 1, εδ. α΄)	32
Τρόποι κατάλειψης (ή κάλυψης) της νόμιμης μοίρας	33
Ο υπολογισμός της νόμιμης μοίρας	34
Η προστασία της νόμιμης μοίρας	34
Παραδείγματα (περιπτώσιολογία) περιορισμών της νόμιμης μοίρας (προσβολή της αρχής της ακεραιότητας της νόμιμης μοίρας - ΑΚ 1829)	34
Η σοκίνεια ρήτρα	36
Η Μέμψη άστοργης δωρεάς (ΑΚ 1836-1838)	37
Η Αποκλήρωση (ΑΚ 1839-1845)	39
Η συγνώμη (ΑΚ 1844) ως λόγος άρσης της αποκλήρωσης	41
Αποκλήρωση για λόγους πρόνοιας	42
Κληρονομική Αναξιότητα (ΑΚ 1860-1864)	43
Η Σχολάζουσα κληρονομία κατά τον ΑΚ (1866-1870) και τον ν. 4182/2013 («Κώδικας κοινωφελών περιουσιών, σχολαζουσών κληρονομιών και λοιπές διατάξεις»)	47
Η Διαδικασία Διορισμού ή Μη Κηδεμόνα (Πληροφορίες - Πιθανολόγηση κατά τον ν. 4182/2013)	50
Ο κηδεμόνας σχολάζουσας κληρονομίας (= κηδεμόνας σχκληρ) κατά τον ν. 4182/2013)	51
Η νομική θέση του κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας	51
Η αξίωση της μητέρας του κυοφορούμενου κληρονόμου για διατροφή, ΑΚ 1867	55
Μη ανεύρεση κληρονόμου – Δικαστική βεβαίωση ότι κληρονόμος είναι το Δημόσιο – Τεκμήριο υπέρ του Δημοσίου (και κληρονομητήριο)	58
Η Αγωγή περί Κλήρου (ΑΚ 1871-1883)	60
Οι διάδικοι στην αγωγή περί κλήρου	63
Το αίτημα της αγωγής περί κλήρου: αναγνωριστικό και καταψηφιστικό	64
Η Ευθύνη του απλού κληρονόμου (ΑΚ 1901)	66
Καταπίστευμα (ΑΚ 1923-1941)	68
Η σύσταση του καταπιστεύματος	68

	11
Κληροδοσίες (ΑΚ 1714, 1901, 1967-2010)	72
Το Περιεχόμενο της Κληροδοσίας ειδικότερα	73
Η εκπλήρωση των κληροδοσιών	73
Δωρεά αιτία θανάτου (ΑΚ 2032-2035 [= δ.α.θ.])	74
Κληρονομικές συμβάσεις	75
«Μη γνήσιες» ή «νόθεες» επιτρεπόμενες συμβάσεις	75

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΜΕ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1 ^ο Αντικείμενο της κληρονομικής διαδοχής: Κληρονομητές και ακληρονόμητες σχέσεις / Υποκείμενα της κληρονομικής διαδοχής: Κληρονόμος – Περιπτώσεις	79
2 ^ο Ιδιόγραφη διαθήκη – Κύρος αυτής / Κατάθεση αυτής σε συμβολαιογράφο / Αποκλήρωση με ευρεία έννοια (ΑΚ 1713) / Έκπτωση κληρονόμου / Κληροδοσία	83
3 ^ο Συνδιαθήκη (ΑΚ 1717): έννοια-κύρος / Κληρονομικό δικαίωμα εξ αδιαθέτου του συζύγου – αξίωση συμμετοχής στα αποκτήματα (ΑΚ 1400) / Κληρονομική σύμβαση	87
4 ^ο Σύμβαση υπέρ τρίτου για την περίπτωση θανάτου / Ασφάλιση ζωής υπέρ τρίτου-συζύγου / Αποποίηση κληρονομίας από το σύζυγο - δικαίωμα επί του ασφαλισματος	90
5 ^ο Ευθύνη οργάνων Α.Ε. (ΑΚ 70, 71) λόγω αδιοπραξίας / Ευθύνη των κληρονόμων αυτών (ΑΚ 1885)	93
6 ^ο Εγκατάσταση κληρονόμου / Κληροδοσία έμμεση (ΑΚ 1995) - κληροδοσία άμεση (ΑΚ 1196) / Νόμιμη μοίρα συζύγου - Προστασία	95
7 ^ο Εξ αδιαθέτου διαδοχή / Αποποίηση κληρονομίας / Ιδιόγραφη διαθήκη / Καθολικό καταπίστευμα / Κληροδοσία / Νόμιμη μοίρα	99
8 ^ο Εξ αδιαθέτου διαδοχή / Σχέσεις περισσότερων κληρονόμων (ΑΚ 1884 επ.) / Διάσταση συζύγων και αποκλήρωση / Αγωγή περί κλήρου (ΑΚ 1871)	102
9 ^ο Ιδιόγραφη διαθήκη / Προσβολή νομίμου μοίρας / Ασάφεια στον προσδιορισμό του τιμώμενου / αναξιότητα (ΑΚ 1860 επ.)	105
10 ^ο Επαγωγή από περισσότερους λόγους κληρονομικής διαδοχής: Διαδοχή από διαθήκη και αναγκαστική / Κληροδοσία και ματαίωση αυτής / Κοινός λογαριασμός	107

11°	Ιδιόγραφη διαθήκη / Χρονολογία / Προσθήκη / Κληροδοσία υπό διαλυτική αίρεση	111
12°	Ιδιόγραφη διαθήκη / Κληροδότημα / Οικογενειακό καταπίστευμα (ΑΚ 1929, βλ. και 2010) / Προσβολή νόμιμης μοίρας (ΑΚ 1829) / Κληρονομητήριο - δημόσια πίστη (ΑΚ 1963, ΚΠολΔ 822)	115
13°	Διαδοχή από διαθήκη και εκ του νόμου / Υπολογισμός νόμιμης μοίρας (ΑΚ 1831) / Κοινωνία συγκληρονόμων (ΑΚ 1884, 785 επ.) / Αγωγή περί κλήρου (ΑΚ 1871) / Ρύθμιση οικογενειακής στέγης (ΑΚ 1889)	119
14°	Διαδοχή αναγκαστική και από διαθήκη / Σιωπηρή υπό ευρεία έννοια αποκλήρωση (ΑΚ 1713) / Καταπίστευμα (ΑΚ 1924)	123
15°	Νόμιμη μοίρα / Υπολογισμός αυτής (ΑΚ 1831)	127
16°	Διαδοχή από διαθήκη και αναγκαστική / Υπολογισμός της νόμιμης μοίρας (ΑΚ 1831) / Τί καταλογίζεται στη νόμιμη μοίρα σε έκπτωση του λήπτη της παροχής (ΑΚ 1833)	129
17°	Δημόσια και ιδιόγραφη διαθήκη / Ανάκληση διαθήκης / Νόμιμη μοίρα και συνεισφορά (ΑΚ 1834, 1895) / Εγκατάσταση ιδρύματος ως κληρονόμου και ΑΚ 114	131
18°	Νόμιμη μοίρα / Υπολογισμός / Συνεισενεκτές παροχές (ΑΚ 1834) / Μεγαλύτερη αξία της παροχής που συνεισφέρεται (ΑΚ 1900)	134
19°	Αποποίηση της κληρονομίας (ΑΚ 1847 επ.) / Προϋποθέσεις και φύση αυτής / Ακυρωσία (λόγω πλάνης) της αποποίησης (ΑΚ 1857) / Συνέπειες της αποποίησης (ΑΚ 1856)	136
20°	Διαδοχή εκ διαθήκης / Εγκατάσταση κληρονόμων σε δήλα / Περισσότεροι κληρονόμοι - μερισμός χρεών (ΑΚ 1885) / Εμπράγματη (υποθηκική) αγωγή (ΑΚ 1291) / Αυτοκινητικό δυστύχημα - Έξοδα κηδείας	139
21°	Διαδοχή εκ διαθήκης / Διάταξη προμηθευτικής κληροδοσίας (ΑΚ 1985) / Ένσταση ανεπάρκειας της περιουσίας κατά του κληροδόχου; / Δανειστής της κληρονομίας κατά συγκληρονόμων (ΑΚ 1885) και κατά κληροδόχου (ΑΚ 1901)	142
22°	Κληρονομητήριο (ΑΚ 1956 επ.) / Δημόσια πίστη κληρονομητηρίου (ΑΚ 1963, ΚΠολΔ 822) / Δημόσια - Ιδιόγραφη διαθήκη	145
23°	Αναγνωριστική αγωγή του κληρονόμου για το κληρονομικό δικαίωμά του / Κληρονομητήριο / Δέσμευση από το δεδικασμένο της αναγνώρισης και στη δίκη του κληρονομητηρίου;	149

- 24° Δημόσια διαθήκη / Εγκατάσταση ως κληρονόμου ιδρύματος / Αναγκαστική διαδοχή / Αποποίηση της κληρονομίας από τους μεριδούχους - Διαδοχή τάξεων 152
- 25° Διαδοχή από διαθήκη και αναγκαστική / Οικογενειακό καταπίστευμα (ΑΚ 1929) / Κληροδοσία (ΑΚ 1967 επ.) / Τρόπος (ΑΚ 1715, 2011 επ.) / Υποβολή αίτησης για θέση σε πλήρη δικαστική συμπαράσταση του διαθέτη - Θάνατος αυτού προ της τελεσιδικίας (ΑΚ 1720) 155
- 26° Διαδοχή από διαθήκη και εξ αδιαθέτου (ΑΚ 1801) / Εγκατάσταση κληρονόμου επί δήλου ή κληροδόχου (ΑΚ 173, 1800) / Εγκατάσταση ιδρύματος ως κληρονόμου (ΑΚ 114) / Αξιώσεις κατά κληρονόμων (ΑΚ 1885 / ΑΚ 928, 932) 158
- 27° Αγορά ακινήτου από κληρονόμο εκ διαθήκης / Ακυρότητα διαθήκης / Εξ αδιαθέτου διαδοχή / Μεταγραφή / Χρησικτησία 163
- 28° Η κτήση κυριότητας επί κληρονομιαιών ακινήτων / Το δικαίωμα του κληρονόμου ως τη μεταγραφή / Διάθεση του ακινήτου από τον κληρονομούμενο προ του θανάτου του 166
- 29° Αποκλήρωση (ΑΚ 1839 επ.) / Αποκλήρωση υπό αίρεση / Αποκλήρωση για λόγους πρόνοιας (ΑΚ 1845) / Αναγκαστική εκτέλεση από ατομικούς δανειστές του μεριδούχου 169
- 30° Δωρεά αιτία θανάτου (ΑΚ 2032) / Χαρακτηριστικά / Δικαίωμα προσδοκίας / Ανάκληση αυτής (ΑΚ 2033) / Προσβολή νόμιμης μοίρας από δωρεά αιτία θανάτου (= δ.α.θ.) 172
- 31° Κληροδοτική διάταξη ως μοναδικό περιεχόμενο διαθήκης / Εξ αδιαθέτου διαδοχή / Προστασία συγκληρονόμου / Επιδίκαση οικογενειακής στέγης, (ΑΚ 1889) 176
- 32° Ιδιόγραφη διαθήκη / Χρονολογία / Κληροδοσία / Κλοπιμαίο / Κληρονομητήριο / Λύση γάμου - τύχη σχετικής διάταξης 179
- 33° Κληρονομικές συμβάσεις γνήσιες – με ευρεία έννοια / Νέμηση ανιόντος / Νέμηση που προσβάλλει τη νόμιμη μοίρα 183
- 34° Σύμβαση γηροκόμησης / Κληρονομικές συμβάσεις – Κριτική / Αμοιβή της γηροκόμου και σχετική αξίωση για τις παρασχεθείσες υπηρεσίες της / Το κύρος της σχετικής διαθήκης / Η αρνητική κληρονομική σύμβαση / Συμβατική εγκατάσταση κληροδόχου, καταπιστευματοδόχου ή συνομολόγηση τρόπου 186
- 35° Δημόσια διαθήκη / Εγκατάσταση κληρονόμου με όρο (ρήτρα έκπτωσης)

/ Διαλυτική αίρεση / Υιοθεσία / Προσβολή νόμιμης μοίρας	191
36 ^{οο} Ιδιόγραφη διαθήκη / Αποδοχή κληρονομίας / Κτήση εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί κληρονομιαίων ακινήτων / Ακυρότητα διαθήκης / Δημοσίευση ιδιόγραφης διαθήκης και κήρυξη αυτής ως κυρίας – Προϋποθέσεις τεκμηρίου γνησιότητας (ΑΚ 1777) / Κληρονομητήριο	196
ΒΑΣΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	201